

- Observerad yta av blottat berg
Observed area of outcrop
- Stenbrott, större, nedlagt
Quarry, large, abandoned
- Stenbrott, mindre, i drift 1990 t.v., nedlagt t.h.
Quarry, small, working 1990, left, abandoned, right
- Stänglighet, horisontell
Lamination, horizontal
- Stänglighet med gradtal för stupning
Lamination, plunge in degrees
- Stänglighet med vertikal stupning
Lamination, plunge vertical
- Stänglighet med okänd eller starkt varierande stupning
Lamination, plunge unknown or highly variable
- Skiffriighet med gradtal för stupning
Foliation, dip in degrees
- Skiffriighet med vertikal stupning
Foliation, dip vertical
- Skiffriighet med okänd eller starkt varierande stupning
Foliation, dip unknown or highly variable
- Skiffriighet med starkt varierande strykning
Foliation, strike highly variable
- Veckval med gradtal för stupning
Fold axis, plunge in degrees
- Sprickzon, morfologiskt väl framträdande
Fracture zone, morphologically prominent
- M
Mylonit
Mylonite
- Inneslutningar av ospecifierade bergarter
Xenoliths of unspecified rocks
- 1, 2, 3
Inneslutningar av 1. gnejs; 2. gnejsgranit; 3. metabasit
Xenoliths of 1. gneiss; 2. gneiss granite; 3. metabasite
- h
Begynnande assimilation av inneslutningar enligt ovan
Incipient assimilation of the above xenoliths
- h
Hornblände
Hornblende
- Diabasgång
Dolerite dike
- Granit, finkornig, grård till röd
Granite, fine-grained, greyish red to red
- Aplit
Aplite
- Granit, fint medel- till finkornig, grård till röd
Granite, finely medium- to fine-grained, greyish red to red
- Granit, fint medel- till finkornig, rödgrå till grå
Granite, finely medium- to fine-grained, reddish grey to grey
- Granit, fint medel- till finkornig, med ögon 0.5-1 cm, grård till röd
Granite, finely medium- to fine-grained, porphyritic, augen 0.5-1 cm, greyish red to red
- Granit, fint medel- till finkornig, med ögon 0.5-1 cm, rödgrå till grå
Granite, finely medium- to fine-grained, porphyritic, augen 0.5-1 cm, reddish grey to grey
- Granit, granodiorit, kvartsmonzoni och kvartsmonzondiorit, medel- till grovkornig, grård till rödgrå, med ögon 1-5 cm (Karlskrona-granit)
Granite, granodiorite, quartz monzonite and quartz monzonite diorite, medium- to coarse-grained, porphyritic, augen 1-5 cm, greyish red to reddish grey, porphyritic
- Leukogranit t.v. Do, ögonförande t.h.
Leucogranite, left: Do, porphyritic, right
- Parallellstruktur i yngsta graniter
Parallel structure in the youngest granites
- Granit som gångar och små massiv
Granite as dikes and small masses
- Pegmatit och aplit som gångar och små massiv
Pegmatite and apfite as dikes and small masses
- Omkrystallisation till nästan massformig bergart
Recrystallization to almost massive rock
- Omkrystallisation till granitgnejs av ursprungligen finkorniga bergarter
Recrystallization to granite gneiss from primary fine-grained rocks
- Stark migmatisering t.v. Ådergnejsomvandling t.h.
Strong migmatization, left: Veined gneiss, right
- Ådergnejsomvandling. Pegmatiska ådror
Veined gneiss, pegmatoid veins
- Granit, grård till rödgrå, gnejsig t.v. Do, ögonförande t.h.
Granite, greyish red to reddish grey, gneissic, left: Do, porphyritic, right
- Granodiorit, grå, gnejsig t.v. Do, ögonförande t.h.
Granodiorite, grey, gneissic, left: Do, porphyritic, right
- Granodiorit till tonalit, mörkgrå, gnejsig t.v. Do, ögonförande t.h.
Granodiorite to tonalite, dark grey, gneissic, left: Do, porphyritic, right
- Massformiga partier av gnejsgranit
Massive parts of gneiss granite
- Granit och/eller granodiorit, gnejsiga, som gångar och små massiv
Granite and/or granodiorite, gneissic, as dikes and small masses
- Grönsten t.v., som tunna skivor eller gångar t.h.
Greenstone t.v., as thin sheets or dikes, right
- Diorit
Diorite
- Gnejs, i allmänhet finkornig, grård till röd t.v., rödgrå till grå t.h.
Gneiss, mainly fine-grained, greyish red to red, left, reddish grey to grey, right
- Gnejs, i allmänhet finkornig, rödgrå till grå, ögonförande
Gneiss, mainly fine-grained, reddish grey to grey, porphyritic
- Metavulkanit, dactitisk
Metavolcanite, dacitic
- Höjdskurvor (ekvidivens 5 meter)
Contour lines (interval 5 metres)

KORTFATTAD BESKRIVNING AV KARTOMRÅDETS VANLIGASTE BERGARTER
(Den fullständiga beskrivningen till berggrundskartan publiceras som ett separat häfte.)

Berggrunden utgörs av urberg med varierande ursprung, utseende och sammansättning. De yngsta delarna av urberget bildades för ungefär 930 miljoner år sedan och de äldsta för omkring 1770 miljoner år sedan.

I nedanstående beskrivning av bergarterna redovisas helt kort såväl bergarternas bildningsläge, utseende och sammansättning, som en del tekniska egenskaper. De senare är av betydelse vid bedömningen av bergarternas lämplighet för användning inom stenindustrin.

DIABASGÅNGAR
(violettera band på kartan)

Diabas, som är en mörk och mestadels finkornig bergart, uppträder som gångar i de övriga kristallina bergarterna. Vanligen är gångarna orienterade i NNO-SSV och deras bredd varierar från ca 30 m i de bredaste till endast någon meter i de smalaste.

Diabasgångarna har bildats genom att magma från jordens inre har trängt upp genom öppna sprickor i jordskorpan för cirka 900 miljoner år sedan.

Kornstorleken i bergarten varierar från finkornig (<1 mm) till fint medelkornig (1-2 mm) med senast i kontakt med såbärgarten är diabasen alltid finkornig.

Mineralet plagioklas förekommer som listformade kristaller, vilka på diabasens yta framträder som oregelbundet orienterade nålar, helt eller delvis omgivna av mineralet augit. Denna anordning av mineralerna är typisk för diabas och fungerar som en armering. Därför har diabas god hållfasthet. Plagioklas är emellerst ett mjukt mineral, varför diabas vanligen har dålig nötningsbeständighet.

I flera av kartområdets diabasgångar har tidigare uttagits blocksten, men för närvarande (1991) pågår ingen sådan verksamhet.

KARLSHAMNSGRANIT
(rött med stora, vita prickar på kartan)

Kartområdet domineras av grov, rödaktigt grå granit. Den har bildats som en bergartsmälla på betydande djup i jordskorpan. Den rödfärgade massan har sedan trängt uppåt och långsamt stelnat, långt under den dåvarande markytan. Under årmiljoners lopp har sedan de täckande bergartslagen brutits ned och förts bort, och graniten har blottats. Idag uppträder bergarten i två stora massor, varav det sydligaste utgör östligaste delen av det stora s.k. Karlskrona-granitmassivet. I nordöst uppträder den sydligaste delen av det lilla stora Eriksgröddagränitmassivet. Graniten är i stort sett av samma slag i båda massorna. Den kallas Karlskrona-granit och är cirka 1400 miljoner år gammal.

Det röda färgslaget i graniten härrör från de 1-5 cm stora, röda kristallerna, "ögonen", av fältspat. Mellanmassan är vanligen grå. I den kan man ibland se små rödbruna kor av mineralet titanit. I det nordöstra granitmassivet är kalfältspatbogen ofta omgivna av ett tunt skal av plagioklas. Eftersom Karlskrona-graniten är grovkornig och sammanhållningen mellan kornen svag, har bergarten relativt dålig hållfasthet.

GRANIT, FINT MEDEL- TILL FINKORNIG, OFTA MED ÖGON
(rött utan prickar eller med små vita prickar på kartan)

Framför allt i kartområdets nordvästligaste del förekommer områden med röd, grård eller grå granit. Den har sannolikt samma ursprung som Karlskrona-graniten men har kristalliserat något senare.

Graniten är vanligen fint medelkornig (1-3 mm) och innehåller ofta centimeterstora ögon av fältspat. Den har hög kvarthåll och låg halt av glimmer och är därför nötningsbeständig. I en del fall har den dock många mikrosprickor, vilket försämrar hållfastheten.

Den grå och rödgrå graniten har brutits i ett antal mindre eller medelstora botten och använts huvudsakligen som monumentsten.

LEUKOGRANIT
(rött med bokstaven L på kartan)

I Karlskrona-graniten i Ronneby tliort uppträder ett par små massor med grård till röd, vanligen medelkornig men ibland grovt medelkornig till grovkornig granit. Den är nära besläktad med Karlskrona-graniten men skiljer sig från denna dels genom den röda färgen, dels genom mineralinnehållet som domineras av kvarts och mikroklin. Biotitinnehållet är mindre än fem procent.

GNEISGRANIT
(brunt på kartan)

Särskilt inom norra delen av kartområdet förekommer grå eller rödgrå, ganska grova, mer eller mindre gnejsiga bergarter. De har troligen bildats genom att äldre granitiska bergarter förnejsats därför att de utsatts för höga tryck och temperaturer i samband med veckningar i jordskorpan.

Gnejsgraniten förekommer som gångar i kustgnejsen, och den senare har observerats som brottstycken i gnejsgraniten, vilket tyder på att gnejsgraniten måste vara yngre än kustgnejsen. Åldersbestämningar med hjälp av isotopanalyser har dock gett åldern 1770 miljoner år på gnejsgraniten, vilket är högre än kustgnejsens ålder. Innehållerna av dessa motstridiga fakta är för närvarande oklar.

Graniten är en heterogen bergart vars sammansättning varierar från granit över granodiorit till tonalit. Delar av bergarten innehåller centimeterstora ögon av röd fältspat. Ibland blir gnejsigheten mindre tydlig och bergarten liknar då Karlskrona-graniten. I gnejsgraniten kan konglomeratmassor vara mycket orena och innehålla tunna skikt av mjuka mineral. Bergarten är ställvis rik på mikrosprickor. Dess hållfasthet kan variera mycket och nötningsbeständigheten är sällan av högsta klass.

GRÖNSTEN
(grönt på kartan)

I norra delen av kartområdet uppträder små massor av rödgrå, i allmänhet fint medelkornig, massformig diorit. Förutom plagioklas och hornblände innehåller den ibland centimeterstora, glänsande fjäll av biotit. Magnetithalten uppgår till tio procent.

Den grösten som uppträder i sydligaste delen av kartområdet är medelkornig och alltid mer eller mindre skiffrig. Till utseendet påminner den starkt om en del tonalitiska gnejsgraniter, men sammansättningen är dioritisk. Färgen är gråsvart, ofta svartvitpricklig med vita ögon av plagioklas. Grönstenen i dessa massor är ofta genomdrädd av granitiskt material.

För övrigt uppträder kartområdets gröstenar som tunna skivor eller gångar. I dessa ögon innehåller gröstenen av amfibol, som vanligen är finkornig till fint medelkornig och ofta skiffrig. Den innehåller huvudsakligen mineralen plagioklas, hornblände och biotit.

I gröstenen varierar mineralafogningens styrka mycket. Dessutom är både plagioklas och hornblände rätt mjuka mineral. Denna bergart har därför ingen betydelse för stenindustrin.

GNEIS (KUSTGNEIS)
(orange på kartan)

I kartområdets södra och sydöstra del uppträder röd, rödgrå eller grå gnejs. Bergarterens bildningsläge är något oklart men förmodligen har den bildats genom omvandling av finkorniga bergarter av vulkaniskt ursprung. Gnejsens ålder är sannolikt cirka 1700 miljoner år.

Gnejsen är finkornig till fint medelkornig. Ibland ser man en förkovring åtföljd av röda ådror av pegmatit och granit. Dessa gnejsar, med något varierande utseende och sammansättning, sammanfattas sedan gammalt under benämningen Blekinge kustgnejs.

Gnejsen har en glimmerhalt på cirka fem procent. Ibland innehåller den hornblände. Ställvis är den förfärfad så att glimmerfjällen bildar skikt. Konglomerat kan vara svaga och gnejsen är då rätt sprödd. I friska, lösa, glimmerfärgiga partier kan dock gnejsen ha mycket god hållfasthet och nötningsbeständighet.

Blekinge kustgnejs har gett den huvudsakliga råvaran till Blekinges gasterstallverkning. Om denna tidigare verksamhet vittnar de talrika, gamla stenbrotten.

GNEIS AV VULKANISKT URSPRUNG (METAVULKANIT)
(gul på kartan)

Framför allt i kartområdets norra del förekommer mindre områden med mörkt grå, finkornig eller mycket finkornig gnejs, som troligen bildats ur gamla vulkaniska avlagningar.

Förutom kvarts och plagioklas innehåller denna bergart hornblände och ganska mycket biotit. Den har en sammansättning som motsvarar den vulkaniska bergarten dacit.

Metavulkaniten har dålig nötningsbeständighet på grund av den höga glimmerhalten.

RADIOAKTIVITET

De bergarter som betecknats med röd färg på kartan har i allmänhet en något högre naturlig radioaktivitet än övriga bergarter. Där dessa graniter uppträder finns områden där risk för förhöjd radonavlagning från marken föreligger.